

PERSBERICHT

11 oktober 2010

Rekenhof onderzocht beheer van Europees Sociaal Fonds in Vlaanderen

Het Rekenhof heeft een onderzoek uitgevoerd naar de organisatie en het beheer van de middelen van het Europees Sociaal Fonds (ESF) in Vlaanderen voor doelstelling 2 regionaal concurrentievermogen en werkgelegenheid voor de programmaperiode 2007-2013. Het Rekenhof heeft risico's vastgesteld inzake belangenvermenging, dubbele subsidiëring en onderbenutting van de ESF-middelen. Verder zijn de oproep- en selectiemethoden onvoldoende transparant. De cofinanciering is onvoldoende transparant in de begroting.

Organisatie en beheer van ESF-middelen in Vlaanderen

De Europese doelstellingen zijn uitgewerkt in een nationaal referentiekader en in een Vlaams operationeel programma (OP 2007-2013). Beide werden laattijdig opgemaakt en goedgekeurd, wat kan leiden tot een onderbenutting van de middelen.

Aangezien sommige doelen verwant zijn met andere Europese programma's, de ESF-middelen verspreid zijn over verschillende beleidsniveaus en er geen globale registratie voor subsidies bestaat, is dubbele subsidiëring mogelijk.

De Vlaamse Regering heeft de uitvoering van het OP en daarmee het beheer van de ESF-middelen toevertrouwd aan de vzw ESF-agentschap. Het ESF-agentschap lanceert enerzijds gesloten oproepen naar de institutionele partners (departementen WSE, OV en EWI, Vlaams Subsidieagentschap WSE, VDAB-actor, VDAB-regie, SERV en SYNTRA), voor wie de Vlaamse regering vooraf middelen heeft gereserveerd, en anderzijds open oproepen. Het toezicht is in handen van het Vlaams Monitoring Comité (VMC), waarvan de bevoegdheden onvoldoende duidelijk zijn geregeld. De institutionele partners zetelen in de raad van bestuur van het ESF-agentschap en in het VMC. Ze mogen hun eigen projectvoorstellen niet mee beoordelen, maar zijn betrokken bij de opmaak van het OP en de oproepen, de evaluatie van de projectvoorstellen en de eindevaluatie van het ESF-programma. Er zijn onvoldoende instrumenten om de risico's van belangenvermenging te beheersen.

Oproepen en selectie

Door de late start van het programma 2007-2013 konden de eerste oproepen pas midden 2007 worden gepubliceerd. In de oproepen waren de ontvankelijkheidscriteria, de beoordelingscriteria en -procedure, de vereiste van cofinanciering en de beschikbare ESF-middelen onvoldoende duidelijk. Ook de Europese vereisten van additionaliteit, van partnerschap en van onafhankelijkheid tussen promotoren en hun partners kregen weinig aandacht. Het ESF-agentschap slaagde erin de projectvoorstellen tijdig te beoordelen, maar de beoordeling was minder

transparant bij de gesloten oproepen dan bij de open oproepen. De voorziene ontvankelijkheidsbeoordeling werd niet systematisch gevolgd en onontvankelijk verklaarde projectvoorstellen werden toch goedgekeurd. De projectvoorstellen en de contracten bevatten geen bewijzen van onafhankelijkheid noch een verklaring dat er geen dubbele subsidiëring is.

Financieel beheer

Voor het volledige programma 2007-2013 beschikt Vlaanderen over 468,87 miljoen euro aan ESF-middelen. Samen met de verplichte Vlaamse cofinanciering bereikt de steun voor de volledige periode een bedrag van 1,11 miljard euro. De totale publieke middelen in de jaarlijkse begrotingen volstaan echter niet om de engagementen van het OP te verzekeren, met het risico van onderbenutting van de Europese middelen als gevolg. In 2007-2009 werden de middelen voor open oproepen onvoldoende benut, zodat meer dan 65% van de middelen naar gesloten oproepen gingen. Bovendien blijkt de cofinanciering onvoldoende transparant uit de begroting. Voor de gesloten oproepen zit ze in de dotaties en subsidies aan de institutionele partners en voor de open oproepen wordt een ongeschikt systeem gebruikt. Het ESF-agentschap stelt geen ESR-begroting op. Het gebrek aan transparantie wordt nog versterkt doordat het agentschap zijn begroting niet toevoegt aan de algemene uitgavenbegroting.

Antwoord van de minister

De Vlaamse minister van Werk en de Vlaamse minister van Sociale Economie stellen in hun gezamenlijk antwoord dat het rapport van het Rekenhof wezenlijke vaststellingen bevat die de nodige aandacht vragen. Een aantal vaststellingen schrijven ze toe aan het feit dat de audit plaatsvond in de opstartperiode van het programma. Ze melden dat het ESF-Agentschap intussen de interne controle heeft versterkt. De ministers menen dat hun toezicht op het risico van belangenvermenging beperkt is tot die op vzw's en stellen dat een ESR-begroting voor het agentschap niet haalbaar is. Het Rekenhof volgt de ministers niet in deze redenering.

Het auditverslag *Organisatie en beheer van de middelen van het Europees Sociaal Fonds in Vlaanderen* is bezorgd aan het Vlaams Parlement. Het integrale verslag en dit persbericht zijn beschikbaar op de website van het Rekenhof (www.rekenhof.be).

Contactpersoon:

Vlaamse cel Publicaties: Terry Weytens, weytenst@ccrek.be, 02/551.84.66 of Marc Galle, galle@ccrek.be, 02/551.86.65.